

واقع گرایی نئوکلاسیک

نظریه‌ای برای سیاست بین‌الملل

نویسندگان:

نورین ریپسمن

جفری دبلیو. تالیافرو

استیون ای. لابل

مترجمان:

دکتر علیرضا رضایی

(دانشیار روابط بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان)

دکتر محمد رضا صارمی

(دانش آموخته دکتری تخصصی روابط بین‌الملل)

سرشناسه	ریسمن، نورین ام. (Ripsman, Norrin M)
عنوان و نام پدیدآور	واقع گرایی نو کلاسیک: نظریه‌ای برای سیاست بین الملل / ویستدگان: نورین ریسمن، جفری دبلیو.
مشخصات نشر	تالیافرو، استیون ای. لابل؛ مترجمان: علیرضا رضایی، محمدرضا صارمی.
مشخصات ظاهری	تهران: قوس، ۱۴۰۲.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۸۸۱۱-۹۸-۸
وضعیت فهرست‌نویسی	قیفا.
یادداشت	عنوان اصلی: Neoclassical realist theory of international politics, 2016.
یادداشت	کتاب حاضر با عنوان «نظریه واقع گرایی نو کلاسیک سیاست بین الملل» با ترجمه محمدرضا بیگدلی توسط نشر بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه در همین سال قیفا دریافت کرده است.
عنوان دیگر	نظریه‌ای برای سیاست بین الملل.
عنوان دیگر	نظریه واقع گرایی نو کلاسیک سیاست بین الملل.
موضوع	روابط بین‌المللی (International relations)
	روابط بین‌المللی -- فلسفه. (International relations -- Philosophy)
	واقع گرایی -- جنبه‌های سیاسی. (Realism -- Political aspects)
شناسه افزوده	تالیافرو، جفری دبلیو (Taliaferro, Jeffrey W)
شناسه افزوده	لابل، استیون ای. (Lobell, Steven E) - م. ۱۹۶۲-
شناسه افزوده	رضایی، علیرضا، ۱۳۵۶- مترجم (Rezaiee, Alireza)
شناسه افزوده	صارمی، محمدرضا، ۱۳۵۲- مترجم (Saremi, Mohammadreza)
رده‌بندی کنگره	JL ۱۲۰۷
رده‌بندی دیویی	۳۲۷.۰۱
شماره کاتالانسی ملی	۹۱۵۷۶۶۶

نام کتاب: واقع گرایی نو کلاسیک (نظریه‌ای برای سیاست بین الملل)

نویستندگان: نورین ریسمن - جفری دبلیو. تالیافرو - استیون ای. لابل

مترجمان: دکتر علیرضا رضایی - دکتر محمدرضا صارمی

طراح جلد: محدثه موسوی

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۱۱-۹۸-۸

چاپ و صحافی: سعید دانش

نشانی ناشر: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پایین تر از لبافی‌نژاد، کوچه بهار، شماره ۱۱

تلفن و نمابر: ۶۶۴۷۰۱۶۲ - ۶۶۴۷۰۱۵۳ - ۶۶۴۹۱۰۰۰

قیمت: ۸۰,۰۰۰ تومان

کلیه حقوق چاپ و نشر (افست و الکترونیکی)، تکثیر، نسخه‌برداری و ترجمه برای نشر قوس محفوظ است.

(استفاده از مطالب کتاب فقط با ذکر مأخذ آزاد است.)

فهرست مطالب

پیش‌گفتار مترجم	۹
سپاس‌نامه	۱۵
مقدمه: نظریه واقع‌گرایی نئوکلاسیک در سیاست بین‌الملل	۲۱
فصل اول: نظریه واقع‌گرایی نئوکلاسیک و	۴۳
مفروضات واقع‌گرایان ساختاری درباره سیاست خارجی	۴۳
مسأله جبرگرایی بیرونی	۴۸
۱. برداشت و سوء برداشت	۴۹
۲. وضوح علامت‌های سیستمی	۵۱
۳. مسأله عقلانیت	۵۲
۴. نیاز به بسیج منابع داخلی	۵۵
تثبیت واقع‌گرایی ساختاری: نوع اول و دوم واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۵۷
۱. نوع اول: واقع‌گرایی نئوکلاسیک راهنمای حل ناهنجاری‌ها	۵۸
۲. نوع دوم واقع‌گرایی نئوکلاسیک: رویکردی نظری برای تبیین سیاست خارجی	۶۲
نتیجه‌گیری: افزایش توان تبیینی مسائل با واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۶۶
فصل دوم: پارادایم تحقیقاتی واقع‌گرایان نئوکلاسیک و	۶۸
نظام بین‌الملل	۷۰
ساختار نظام و تعدیل‌گرهای ساختاری	۷۵
توزیع نسبی قدرت و قطبیت نظام بین‌الملل	۸۲
شفافیت	۸۷

محیط راهبردی باز و محدودکننده	۹۶
نتیجه‌گیری: نظام‌های بین‌الملل و محرک‌های سیستمی	۱۰۲
فصل سوم: متغیرهای مداخله‌گر واقع‌گرایی نئوکلاسیک ...	۱۰۳
متغیرهای مداخله‌گر مورد استفاده در نظریه‌های واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۱۰۴
۱. تصورات رهبران	۱۰۸
۲. فرهنگ راهبردی	۱۱۴
۳. روابط دولت و جامعه	۱۲۱
۴. نهادهای داخلی	۱۲۷
نتیجه‌گیری	۱۳۳
فصل چهارم: دامنه و قلمرو واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۱۳۴
متغیرهای وابسته	۱۳۴
نگاهی دوباره به دسته‌بندی‌های دوگانه در نظریه‌های سیاست بین‌الملل و	۱۳۴
پیوند متغیرهای مستقل، وابسته و مداخله‌گر	۱۴۹
مسائل غیرقابل تبیین با نظریه واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۱۵۶
نتیجه‌گیری: چارچوب گسترده‌تر واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۱۶۰
فصل پنجم: روش‌شناسی واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۱۶۱
شناسایی پرسش‌های مناسب تحقیق یا معماها	۱۶۲
اثبات‌گرایی نرم	۱۶۹
ساخت نظریه	۱۷۴
انتخاب متغیرهای وابسته	۱۷۴
تعیین بنیانی مناسب برای نظریه واقع‌گرایی ساختاری	۱۸۲
انتخاب متغیرهای مداخله‌گر مناسب	۱۸۸
تعیین شرایط برای چارچوب نظری واقع‌گرایی نئوکلاسیک	۱۹۴
شناسایی بازیگران کلیدی: مجریان سیاست خارجی	۱۹۶
انتخاب تبیین‌های جایگزین	۲۰۶

۲۰۸	تاریخ‌نگاری، پیگیری فرآیند و معیارهای مربوط به شواهد و مدارک تحقیق
۲۱۸	نتیجه‌گیری

فصل ششم: حل مناظرات نظری کلیدی با استفاده از واقع‌گرایی ... ۲۱۹

۲۲۰	راهنماهای بقا برای دولت‌های در معرض تهدید: اهمیت محیط سیاسی این دولت‌ها
۲۳۰	پیامدهای هژمونی: اهمیت محیط سیاسی هژمون
۲۳۹	تجارت آزاد در برابر سیاست‌های حمایت‌گرایانه: تعامل محیط امنیتی و ...
۲۴۶	مادی‌گرایی در برابر آرمان‌گرایی: موضوع ایدئولوژی و ایده‌ها در محیط‌های امنیتی باز
۲۵۱	نتیجه‌گیری

فصل هفتم: دستور کار تحقیقاتی واقع‌گرایی نئوکلاسیک در آینده ... ۲۵۲

۲۵۳	تمایز واقع‌گرایی نئوکلاسیک از سایر رویکردهای نظری
۲۵۵	۱. مکتب التقاطی
۲۵۷	۲. لیبرالیسم
۲۶۳	۳. واقع‌گرایی کلاسیک
۲۶۷	۴. تحلیل سیاست خارجی
۲۷۰	۵. سازه‌نگاری
۲۷۳	پاسخ به منتقدان واقع‌گرایی نئوکلاسیک
۲۷۴	استفاده از متغیرهای داخلی دولت‌ها به اقتضای شرایط
۲۷۶	واقع‌گرایی نئوکلاسیک نظریه یکپارچه‌ای نیست
۲۷۷	تعادل ظریف بین گزیده‌گویی و توانایی تبیینی
۲۷۹	آیا واقع‌گرایی نئوکلاسیک، رویکردی واقع‌گراست؟
۲۸۲	طرح نظریه‌های تعمیم‌پذیر
۲۸۳	آیا واقع‌گرایی نئوکلاسیک رویکردی برای ابرقدرت‌هاست یا برای تمامی دولت‌ها؟
۲۸۵	مسیر تحقیق در آینده
۲۹۳	نمایه

پیش گفتار مترجم

رشته روابط بین الملل علمی قرن بیستمی است که پیش از این که به عنوان یک پارادایم علمی آکادمیک^۱ مورد توجه قرار گیرد، بیشتر به صورت سنت تفکر و تعمق درباره جامعه دولت ها یا اجتماع بین المللی در نوشته های فلاسفه، حقوقدانان، تاریخ نگاران و دیپلمات ها به کار می رفت؛ این مهم در آثار اندیشمندانی همچون ژان ژاک روسو (پروژه صلح ابدی)، توسیدید (تاریخ جنگ پلوپونز)، جرمی بنتام (برنامه ای برای صلح جهانی)، جان استوارت میل (حقوق ملت ها)، امانوئل کانت (صلح ابدی)، توماس هابس (لویاتان)، نیکولو ماکیاوولی (شهریار)، کارل فون کلازویتس (درباره جنگ)، سن تزو (هنر جنگ)، کارل مارکس و... قابل فهم است. هزینه های مادی و انسانی ناشی از جنگ جهانی اول اندیشمندان را با یک موضوع و پرسش محوری روبه رو کرد. در بعد سلبی پرسش این بود که علل جنگ و بی نظمی چیست و چرا جنگ ایجاد می شود؟ در بعد ایجابی هم این پرسش این گونه طرح شد که ایجاد صلح و نظم مستلزم چیست؟ در این راستا اندیشمندان این علم در راستای پاسخگویی به پرسش مذکور و سایر دغدغه های منشعب از آن به نظریه پردازی روی آوردند. آنچه در فرایند مطالعات آکادمیک و نظریه پردازی به تجربه به اثبات رسید این بود که در نظام هایی که در آن پیوند ناگسستنی بین رشته روابط بین الملل و جامعه شناسی و علوم سیاسی وجود داشت، فرایند نظریه پردازی تسهیل شده تر و بهتر رشد نمود و در سیستم هایی که شاهد پیوند رشته روابط بین الملل با تاریخ و حقوق بودیم این قضیه

۱. این رشته بعد از جنگ جهانی اول ۱۹۱۹م توسط دیوید دیویس در دانشگاه آبريستويث Aberystwyth در ولز انگلستان با تأسیس دپارتمان سیاست بین الملل آغاز به کار کرد.

برعکس بوده است. لذاست که به قول اولی ویور^۱، در نظریه‌های روابط بین‌الملل شاهد اثبات‌گرایی انعطاف‌ناپذیر^۲ آمریکایی در برابر بازتاب‌گرایی انعطاف‌پذیر^۳ اروپایی بوده‌ایم. مارتین هالیس و استیو اسمیت آن را تمایز بین برداشت‌های تبیین‌گرایانه^۴ و برداشت‌های تفهیم‌گرایانه^۵ می‌نامند.^۶ برخی برآنند که نظریات روابط بین‌الملل همیشه به نفع کسی و برای هدفی است.^۷ همان‌گونه که ادوارد هالت کار برآنست که مردمان انگلیسی زبان استاد پنهان ساختن منافع ملی خودخواهانه خود در قالب خیر عموم هستند.^۸ کوئینسی رایت در کتاب مطالعه روابط بین‌الملل برآنست که برای درک بهتر روابط بین‌الملل بایستی آن را از منظر چهار چشم‌انداز فکری بنیادی بنگریم: امور بالفعل^۹ به معنای آنچه بوده یا هست که به کمک روش توصیفی می‌توان نسبت به آن آگاهی یافت. امور ممکن^{۱۰} به معنای آنچه می‌تواند باشد که به کمک روش گمانه‌زنی قابل فهم است. امور محتمل^{۱۱} به معنای آنچه خواهد بود که به کمک روش پیش‌بینی قابل درک است. امور مطلوب^{۱۲} به معنای آنچه باید باشد که به کمک روش تجویزی می‌توان آن را درک کرد.^{۱۳} جهان نظریه‌پردازی و به‌ویژه نظریه‌پردازی در روابط بین‌الملل دارای هسته‌ای متشکل از مؤلفه فیزیکی / مادی^{۱۴} و مؤلفه متافیزیکی / معنایی^{۱۵} است که در آن هر چه قدر مسائل و دغدغه بزرگ‌تر

1. Ole Weaver

2. Hard Positivist

3. Softer Reflectivist

4. Explanation

5. Understanding

۶. آکاریا، آمیتاو و بوزان، بری (۱۳۸۹). نظریه‌های غیر غربی روابط بین‌الملل. ترجمه علیرضا طیب. تهران: نشر ابرار معاصر تهران. ص ۲۴.

۷. کاکس، رابرت (۱۳۹۳). "نیروهای اجتماعی، دولت‌ها و نظم‌های جهانی: فراسوی نظریه روابط بین‌الملل". در اندرو لینک لیتر. نواقع گرایی، نظریه انتقادی و مکتب برسازی. ترجمه علیرضا طیب. تهران: نشر وزارت امور خارجه. ص ۳۹.

8. Carr, E. H. (1946). *The Twenty Years Crisis*. London: Macmillan. P79.

9. the actual

10. the possible

11. the probable

12. the desirable

13. Wright, Quincy (1986). *A Study of International Relations*. New York: Irvington Pub. P 26.

14. Physical/Material

15. Metaphysical/Ideational

باشد با اطمینان ایده‌های بزرگ‌تری هم متبلور خواهد نمود.^۱ در این فرایند است که برخی نظریه‌های جدید با نظریه‌های موجود غیرقابل مقایسه‌اند که در اصطلاح آنها را نظریات اصیل یا خلاقانه^۲ می‌نامند و برخی نظریات به تشریح، معرفی و نقد نظریه‌های اصیل^۳ می‌پردازند. برخی متفکران هم برآنند تا به کاربست و آزمون نظریه‌ها در مورد واقعیت‌های اجتماعی گوناگون^۴ بپردازند. مجموع موارد مذکور را می‌توان انواع سه‌گانه پژوهش‌های نظری برشمرد که سبب می‌شوند برخی نظریات در روابط بین‌الملل نظریات اقدام محور^۵ و برخی نظریه‌ها دانش محور^۶ باشند و به انحاء مختلف توسط اندیشمندان رشته روابط بین‌الملل مورد کنکاش قرار گیرند.

واقع‌گرایی نئوکلاسیک در پاسخ به انتشار کتاب والتز تحت عنوان نظریه سیاست بین‌الملل در سال ۱۹۷۹، و به دنبال آن، بروز اختلاف نظرها و بحث‌هایی بین واقع‌گرایی ساختاری و نهادگرایی نتولیرال در طول دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰، پا به منصه ظهور گذاشت. اندیشمندان واقع‌گرایی نئوکلاسیک به‌عنوان رویکرد قرن ۲۱ از نظریه واقع‌گرایی، از معدود نظریات روابط بین‌الملل است که با تلفیق واقع‌گرایی کلاسیک و واقع‌گرایی ساختاری، رخدادهای بین‌المللی را با تمرکز بر سطوح تحلیل خرد (فرد)، میانه (دولت‌ها) و کلان (نظام بین‌الملل) تبیین می‌کند. به دو دلیل عمده، واقع‌گرایی نئوکلاسیک مورد توجه محققان قرار گرفته است؛ نخست این‌که راهکار منحصربه‌فردی برای مسأله سطوح تحلیل، که آفتی برای نظریه‌پردازان روابط بین‌الملل و تحلیل‌گران سیاست خارجی بود، ارائه می‌دهد. به این نحو که در کنار ارائه رویکردی چندسطحی، محرک‌های بین‌المللی مؤثر بر تدوین اهداف ملی در سیاست خارجی ملی را اولویت‌بندی می‌کند، از طرف دیگر می‌پذیرد که چند و چون پاسخ دولت‌ها به فشارهای سیستمی، به نهادهای سیاسی داخلی، روابط دولت و جامعه و سایر متغیرهای سطح واحد وابسته است. از این رو برآنند که متغیرهای مستقل - یعنی توزیع نسبی قدرت، شفافیت نظام بین‌المللی و باز یا بسته بودن نسبی

1. Big Problem=Big Idea

2. Original Theory

3. Introductory & Critical Analysis

4. Theory Application & Testing

5. Action-Oriented

6. Knowledge-Oriented

محیط راهبردی دولت‌ها - علاوه بر چهار دسته متغیرهای مداخله‌گر سطح واحدها - اعم از تصورات رهبران، فرهنگ راهبردی، روابط دولت و جامعه و نهادهای داخلی - از عوامل مؤثر بر سیاست خارجی و الگوهای روابط بین قدرت‌های کوچک، متوسط و ابرقدرت‌ها در نظام بین‌الملل معاصر است. در حقیقت یکی از رسالت‌های خاص واقع‌گرایان نئوکلاسیک، طرح فرضیه‌های روشن و دقیقی است که چه زمانی دو متغیر سیاست داخلی و رهبران سیاسی تأثیر بیشتری دارد و چه زمانی سیاست‌گذاری‌ها و پیامدهایش عمدتاً تحت تأثیر متغیرهای سیستمی قرار دارند. در تحلیل روابط بین‌الملل از منظر واقع‌گرایی نئوکلاسیک، نظام بین‌الملل به صراحت بر متغیرهای داخلی (سطح واحد) تقدم دارد، و بالعکس در تحلیل سیاست خارجی ضمن اذعان به اهمیت این نظام، در تصمیمات سیاست خارجی، متغیرهای سطح واحد در اولویت توجه قرار می‌گیرند.

واقع‌گرایی نئوکلاسیک صرفاً نظریه‌ای در باب سیاست قدرت‌های بزرگ نیست و قادر به تبیین رفتار سیاست خارجی قریب به اتفاق دولت‌هاست. این نظریه یکپارچه نیست بلکه برنامه‌ای تحقیقاتی است که در چارچوب آن می‌توان به نظریاتی همچون نظریه عدم موازنه^۱ راندال شوولر، نظریه تقلید و بسیج^۲ تالیافرو و نظریه استقلال ساختاری^۳ ریسمن و... اشاره کرد. واقع‌گرایی نئوکلاسیک مانند سایر نظریه‌ها - همچون لیبرالیسم، سازه‌انگاری و واقع‌گرایی ساختاری - مجموعه‌ای از مفروضه‌های عمومی است که وجه اتصال و اشتراک بین نظریه‌پردازان و نظریه‌های مختلف بوده و می‌توانند فرضیه‌ها و پیش‌بینی‌هایی را در رقابت با هم ارائه دهند.

نویسندگان این کتاب ارزنده با بهره‌گیری از تالیفات و تجربه علمی گذشته خود، با تحلیل تمایز بین واقع‌گرایی نئوکلاسیک با سایر رویکردهای واقع‌گرایان، این نظریه را در یک مقدمه و هفت فصل مجزا از منظر هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و

روش شناختی با رجوع به مصادیق و مثال‌های روز به خوبی بررسی و تبیین می‌کنند.
امید است ترجمه این کتاب بتواند در بسط فهم تئوریک رشته روابط بین‌الملل در
کشور کمک کند.

در پایان از کارکنان انتشارات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل ایران؛
نشر قومس به جهت حمایت از انتشار این کتاب کمال تشکر و قدردانی را دارم.

دکتر علیرضا رضایی

همدان تابستان ۱۴۰۲

www.ketab.ir